

17.11.2023

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan riskienhallinnan jaoston kokous

Aika	17.11.2023 klo 10-12
Paikka	Microsoft Teams
Osallistujat	valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja) erityisasiantuntija Antti En, valtioneuvoston kanslia talousjohtaja Risto Hakoila, ulkoministeriö johtava asiantuntija Minna Branders, oikeusministeriö turvallisuuspäällikkö Kari Santalahti, sisäministeriö erityisasiantuntija Sanni Hocksell, puolustusministeriö erityisasiantuntija Tuija Laukkanen, maa- ja metsätalousministeriö hallitusneuvos Pasi Ovaska, liikenne- ja viestintäministeriö asiantuntija Mauri Yltiö, ympäristöministeriö erityisasiantuntija, Helka Kärkkäinen valtiovarainministeriö (Sami Naparin sijaisena) suunnittelija Sanna Virtaniemi, sisäministeriö assistentti Kristiina Päivärinne, valtiovarainministeriö (sihteri)
Poissa	talousjohtaja Matti Hyytinen, maa- ja metsätalousministeriö finanssineuvos Sami Napari, valtiovarainministeriö johtava asiantuntija Ville Autero, työ- ja elinkeinoministeriö
Kutsutut asiantuntijat	erityisasiantuntija Terhi Sääskilähti, valtiovarain controller –toiminto hankepääällikkö Niko Salonen, valtiovarainministeriö asiantuntija Laura Noukka, väylävirasto

1. Kokouksen avaus, asialistan ja edellisen kokouksen 13.9.2023 pöytäkirjan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleiksi. Asialista ja edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan.

2. Riskienhallintajärjestelmän hankinta

- INCLUS –järjestelmän käyttö osana kansallista rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien arviointityötä: *Niko Salonen, VM*

Salonen kertoi ensin hankinnan taustaa. Kyseessä neljäs rahanpesudirektiivi, jonka mukaan kansallista riskiarviota on päivitettävä säännöllisesti. Rahanpesulaki velvoittaa VM, SM ja OM:tä varmistamaan, että riskiarvion tueksi laaditaan tilastoja tehokkuuden arvioimiseksi ja julkistetaan niistä vuosittain yhteenveto.

Vastuuministeriönä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä Suomessa toimivat valtiovarainministeriö ja sisäministeriö. *Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen* on VM:n koordinoima hankekokonaisuus, joka muodostuu viidestä erillisestä projektista ja toteutetaan osana kansallista elpymis- ja palautumissunnitelmaa (RRP, rahoitus RRF).

Projektin tavoitteena on saada tarvittavat tiedot käyttöön projektissa luotavilla digitaalisilla työkaluilla. Saaduista tiedoista voidaan työstää yhteenvetoja ja johtopäätöksiä. Salonen kertoi haasteista automaattisen tiedonsaannin osalta viranomaisilta sekä tietojärjestelmän vaatimuksista. Tietojärjestelmän hankinnassa tehtiin markkinakartoitus, jonka perusteella päädyttiin Includeseen.

Hankintasopimusten allekirjoittamisen jälkeen päädyttiin myös omaan dedikoituun tietotalustaan eli ns. privaattipilveen, joka mahdollistaa tiukimman tietoturvan tason. Digitaalisten työkalujen käytön kustannukset katetaan vuosien 2023-2026 osalta RRF-rahoituksella. Sen jälkeisestä ajasta ei ole vielä päätöstä. Salonen kertoi kokemuksista digitaalisten työkalujen käyttöönotosta. Lopuksi keskusteltiin lopputuloksen kehittymisestä järjestelmän tukemana, kuinka etuna on jatkuvuus henkilöstön vaihtuessa.

- b. Riskienhallinnan tietojärjestelmä-hankinta Väylävirastossa: *Laura Noukka, Väylävirasto*

Laura Noukka kertoi, että riskienhallinnan tietojärjestelmä hankittiin osana turvallisuuspoikkeamien ja riskienhallinnan tietojärjestelmän, TURI:n korvausprojektia. Noukka kertoi korvausprojektin aikataulusta ja vaiheista sekä haasteista. Hankinnan kilpailutuksessa Hansel mukana tukemassa.

Hankinnasta tehtiin alustava vaatimusmäärittely, jossa kartoitettiin nykyisen järjestelmän toiminnallisuuksia ja kehitysehdotuksia. Palveluntarjoajien kanssa käytiin markkinavuoropuhelua, jonka perusteella hankinta jaettiin kahteen erilliseen kilpailutukseen. Syynä tälle oli se, että vain harvoilla toimijoilla löytyi tuotetta, joka vastasi kaikkia tarpeita. Tavoitteena oli löytää valmis ohjelmistopalvelu, jonka tehtävänä olisi ensisijaisesti tukea väylänpidon elinkaaren eri vaiheissa hanke- ja projektimuotoisessa työskentelyssä tehtävää monitasoista riskienhallintaa.

Kilpailutuksen ja markkinavuoropuheluiden perusteella päädyttiin TUTKA-tietojärjestelmään. Hankintaa dokumentoitiin matkan varrella sekä Hankinnan kohteen kuvaus -asiakirjalla, että Vaatimusten määrittely- Excel-taulukolla, jota hyödynnettiin hankinnan eri vaiheissa. Käyttöönottoprosessi sisälsi teknistä testausta ja useita korjauksia. Tavoitteena on luopua vanhasta TURI-järjestelmästä joulukuun alkuun mennessä. Keskusteltiin hankinnan valmistelemisen työmäärästä sekä Hanselin konsultoinnin hyödyllisyydestä.

3. Hallituksen vuosikertomuksen riskien käsittely

Puheenjohtaja kertoi hallituksen vuosikertomuksen riskien käsittelystä. Riskien käsittelylle löytyy erilaisia toteutustapoja ja VTV:lta on tullut palautetta.

Hallituksen vuosikertomuksen toimituskunnan tapaamisessa on keskusteltu, kuinka laadintaohjetta voitaisiin kehittää yhdenmukaisemman käsittelyn varmistamiseksi. Riskienhallinnan jaostolta on pyydetty ideoita tähän. Keskusteltiin mahdollisesta rakenteen tai kysymyslistan muotoilusta ohjeen tueksi sekä asiantuntijoiden ottamisesta mukaan prosessiin. Puheenjohtaja kertoi, että vuoropuhelu hallinnonalojen kanssa käydään alkuvuodesta ja ohjeet lähtevät tammi-helmikuussa.

4. Sisäisen valvonnan ohje ja arviointikehikon päivitys

Tarkoituksena on tuottaa toimintaohje, joka kuvastaa menettelyitä, joilla sisäinen valvonta järjestetään. Nykyinen ohje on suhteellisen suppea ja tähtää lähinnä arvioinnin läpivientiin. Toimintaohjeen on tarkoitus tukea virastojen sisäisen valvonnan järjestämistä. Toimintaohjeen lisäksi on tarkoitus tehdä arviointikehikon päivitys. Kehikon päivitys on ajankohtaista mm. valtionhallinnon toimintaympäristön muutosten, vastuullisuuden edistämisen ja vastuullisuusraportoinnin, korruptiontorjunnan tehostamisen ja digitaalisen turvallisuuden näkökulmista.

Puheenjohtaja esitteli luonnosta ohjeen sisällöstä ja korosti, ettei tarkoitus ole toistaa samoja asioita, joita virastoissa on jo dokumentoitu vaan todeta liittymäpintoja sisäiseen valvontaan. Edetään asiassa käsittelemällä sitä neuvottelukunnassa ja tarpeen mukaan vielä jaostoissa. Kommentteja aiheesta otetaan mielellään vastaan.

5. Ajankohtaiset asiat

a. TSI-hankkeen tilanne

Hankkeen aikataulua on hahmoteltu OECD:n kanssa. Sidosryhmähaastatteluja on tulossa helmikuussa. Mietinnässä on vielä, keitä haastateltavat tulisivat olemaan. Lisäksi on suunniteltu Workshoppeja toukokuulle. Jaoston kannalta tärkeitä työvaiheita ovat analyysien ja suositusten läpikäynti ja niiden pohjalta ehdotetut strategisen tason muutokset. Näitä tullaan käsittelemään jaostossa ja neuvottelukunnassa. Hankkeen virallista etenemistä varten odotetaan komission allekirjoittamaa päätöstä.

b. Riskienhallintakysely

DVV:n kanssa on sovittu 2018 tehdyn kyselyn uudistamisesta. Kysely on tarkoitus saada liikkeelle ennen vuoden vaihdetta. Kyselyn sisältö säilyy melko samanlaisena edelliseen kyselyyn nähden vertailukelpoisuuden säilyttämiseksi. Joitakin avoimia kysymyksiä täsmennetään ja kyselyn loppuun lisätään muutama DVV:tä kiinnostava tietojärjestelmäkysymys. Riskienhallinnan jaoston osalta kysymys on käsikirjan käytettävyydestä ja miltä virastojen suunnasta riskienhallinnan kehitystyö näyttää.

6. Muut asiat

Kokouksessa ei tullut esille muita asioita.

7. Seuraava kokous

Seuraavan kokouksen päivämäärää ei ole vielä päätetty. Tavoitteena järjestää kokous alkuvuodesta 2024 kokouksen kannalta relevanttien käsiteltävien asioiden kanssa sopivaan aikaan (TSI hanke, haastattelujen ajankohta sekä HVK-ohjeistus).

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 11.43.

Jakelu

Riskienhallinnan jaoston jäsenet